



SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Gorka Livia keramikuskészítője délután 5 órakor. A Gulácsy Lajos-teremben. A tárlatot megnyitja: dr. Koczogh Ákos.

A XVI. Pedagógiai Nyári Egyetem előadásai a Biológiai Központban, délután 9 órától.

Haydn: A patikus. A Tanyaszínház előadása Földvárban, este fél 7-kor, Mátyásfalván este fél 9-kor.

Kondor Béla monodráma. Kiállítás a Bartók Béla Művelődési Központban, július 29-ig.

Keeskes Ágnes textil-

tervező kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központ „B” Galériájában, július 29-ig.

Móricz Zsigmond-émlékiállítás a Somogyi-könyvtárban, július 21-ig.

Képek a Tiszáról. Horváth Dezső és Gyenes Kálmán fotókiállítása a Tápió Juhász Gyula Művelődési Házban, augusztus 9-ig.

A Kiskunság népi fafaragása. Kiállítás a szőregi Tömörkény István Művelődési Házban, július 26-ig.

A Solar alkotócsoporthoz tartozók kiállítása a dorozsmai

Petőfi Sándor Művelődési Házban.

Plakátkiállítás a November 7. Művelődési Házban, augusztus 15-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Hunok, avarok, magyarok; Élő szegedi képzőművészet; Lucsy Gyűjtemény; Épülő Szeged; „Vasvirágok” — a szegedi lakatos- és kovácsmesterség 200 éve; Kőolaj és földgáz; Paraszttűtörök és -viseletek; Ember és környezete; Móra-émlékszoba.

III. Lele József néprajzi gyűjteménye Tápió (Vártó u. 4.), megtekinthető délután 2-től 6-ig.

Készülődés az ifjúsági napokra

Sorrendben a tizenharmadik lesz a jövő hét végén kezdődő szegedi ifjúsági napok. Július 27. és 30. között mintegy tízezer fiatal vesz részt a nagyszabású találkozón. Már véglegessé vált a program, minden együttes, előadó, művész elfogadta a meghívást. A rendezők változatosságra törekedtek, fő céljuk, hogy minél több műfaj képviselői szórakoztassák az ifjúsági napok vendégeit. A népzenei és a dzsessz, a városi zenétől a popmuzsikáig különféle irányzatok reprezentánsaival találkozhatunk a pódiumon. Fellép egy kaszkadőr-csoport, lesz divatbemutató, ezenkívül irodalmi színpadok, népszerű humoristák tarkítják a „mezőnyt”. Újdonságnak számíthat az idén, hogy a városi központjában levő klubok is bekapcsolódnak a programba: nyitott kapukkal, színvonalas műsorokkal várják az ideérkezőket. A szervezők munkáját számos szegedi gyár és intézmény segíti. A Tisza-parton felállított színpadok például a városi kaszkadőr-csoporttal készíti el, ugyancsak ők végzik a hangosítást. A ruhagyáriak kétezer reklámsapkát varrtak, az MHSZ négy propagandautót ad kölcsön, a Közlekedésbiztonsági Tanács a KRESZ-vetélkedőt rendezi meg, a Csongrád megyei Moziközvetítő Vállalat az éjszakai filmvetítések lebonyolítását vállalta magára. Bekapcsolódott az előkészületekbe az ATIVIZIG, a DEMASZ, az Ifjúsági Ház és a Bartók Béla Művelődési Központ is.



A Magyar Hírdető az idén is megrendezte a Magyar Nemzeti Galériában az 1978-as plakáttermés bemutató kiállítását. Ebből az anyagból válogatták azokat a kulturális és kereskedelmi témájú plakátokat, amelyeket az ünnepi hetek idején Úszáradon, a November 7. Művelődési Házban láthatnak az érdeklődők. Az utca művészetének sokszínű darabjai bepillantást engednek az alkalmazott grafika hazai műhelyébe, a különböző plakátkészítési stílusok, technikák felsorakoztatásával

Táncablók

A szegedi néptáncfesztivál színhelye, bemutató fóruma volt azoknak a táncművészeti alkotásoknak, amelyek az utóbbi évtizedben erősen fellendült, nagyot fejlődött hazai néptáncmozgalom műhelyeiben születtek. Talán nem járunk messze az igazságtól, ha hozzátesszük: ennek a fórumnak nem egyszerűen helyszínszerepe volt, nem csupán az alkalmat adta az újabb és újabb néptánc-koreográfiák bemutatására, összehasonlítására, értékelésére; alkotásra is inspirált, programjainak rendjével, rangjával, közönségének érdeklődése révén és az itt összegyűlt szakmabeliek nyílt ítéletei által az eredeti (az alkotói eredetiséget értjük!) táncszínpadi művek életre hívására, mind színvonalasabb bemutatóira ösztökölt.

Azért a múlt idő használatát, mert ez ma már nincs így. A nemzetközi fesztivál valódi fesztiváljellegű volt, koreográfiai és folklórversenyek megrendezésével a különböző országokat képviselő néptáncgyűjtések ünnepélyes, hangulatos, vetélkedés nélküli, baráti találkozója lett. Törvényszerűen. A magyar néptáncmozgalom emlegetett, „második virágkornak” is nevezett fejlődési szakaszában ugyanis a környező országok hasonló mozgalmának eredményeitől némileg eltérő, másfajta táncművészeti alkotások születtek nálunk. Korántsem egyfélék, hiszen, szerencsére, sok eredeti tehetség, szuverén, újat teremteni képes alkotó akadt a mozgalomban, akik egymástól elkülönülő utakat jártak, az egyre alaposabb folklórkutatások eredményeit felhasználva az eredeti néptáncanyagból más-más elvek és célok szerint építették, teremtettkék színpadi kompozíciókat. Ilyenformán az önmagában is sokszínű, egymástól eltérő jellegű és funkciójú koreográfiákat sor-



Dinamikus férfítánc a bolgár bemutáson



Somogyi Károlyné felvétel

Szatmári táncokkal zárult az ÉDOSZ-műsor és a folklór-bemutatók sora

rakoztató magyar néptáncművészetnek a fesztiválon is fölvetett értékeit csak megalkuvások árán lehetett összehasonlítani az itt szereplő, akár legkiválóbb külföldi folklórgyűjtések produkcióival. Így történt, hogy a hazai amatőr együttesek szakmai fórumaként, eredményeik mérőhelyeként egyre inkább más városok, Szolnok, Zalaegerszeg néptáncszemléi szolgáltak, illetve ezek ma is.

E rövidke múltba pillantással szeretnénk volna megindokolni a nagy versenyekre, forró újszegedi estékre jól emlékező szegedi közönségnek: miért hiányzik — az idén először — a fesztivál programjából mindenféle tétre menő vetélkedés. Ámbátor, ezen a mostani barátságfesztiválon amolyan barátságos mérkőzések azért zajlottak, hiszen a három folklórbemutató rész vett 14 együttes közül csak három kaphatta meg — a nézők szavazatai alapján — a közönségdíjat. Úgy véljük, nem a „hazai pálya előnyeit” élvez a három kitüntetett magyar együttes, a Bartók, a MEDOSZ — Kertészeti Egyetem és az ÉDOSZ. Hanem a kitűnő külföldi és hazai együttesek korábbi fesztiválbemutatóin iskolázott, a színpadi táncok értékeire fogékony közönség elfogulatlan ítéletének örülhetnek. A Bartók együttes bárha gyakori vendég a fesztiválon, műsora minden alkalommal revelációként hat. Újra és újra felfedeztetik közönségükkel: az eredeti néptáncgyű-

gyűjtésnek a fesztiválon is fölvetett értékeit csak megalkuvások árán lehetett összehasonlítani az itt szereplő, akár legkiválóbb külföldi folklórgyűjtések produkcióival. Így történt, hogy a hazai amatőr együttesek szakmai fórumaként, eredményeik mérőhelyeként egyre inkább más városok, Szolnok, Zalaegerszeg néptáncszemléi szolgáltak, illetve ezek ma is.

Jól szerepelt az újszegedi bemutatókon a fesztivál második kettő, hazai résztvevője, a miskolci Ávas és budapesti Vadrózsa együttes is. Cseh-szlovákiaiából felkészült csoport érkezett, rutinos, technikus táncosokkal, színpompás műsort adtak a szovjet vendégek, a földművesmunka ritmusai és rítusai jelenvalók voltak az előző itt szereplő ciprusiak programjában. A másik távolabbi országból érkezett csoport, a finn együttes bemutatóján a gyönyörű, magyar nyelvű népdaléneklés aratott sikert. Dinamikus, temperamentumos táncokkal gazdagították a fesztivált a bolgár, a román, a jugoszláv vendégek, artisztikus produkcióval szerepeltek az NDK-beli, egy vidám krakkói vásár történetét állították színpadra a lengyelek.

Az újszegedi szabadtéri színpadon tartott folklór-bemutatókra még talán soha nem voltak ennyien kíváncsiak, mint az idén. Mindhárom estén megtelt a „ház”, az ülő- és állóhelyek egyaránt.

Sulyok Erzsébet

Ma száz éve született Móra Ferenc

Könyv a centenáriumra

Tudományos ülés — Koszorúzások Emlékszobanyitás

A városi tanács vb művelődésügyi osztálya kiadásában jelent meg Tóth Béla Móra Ferenc betűtsvényeinek című könyve, melyet a közelmúltban folytatásokban lapunk is közölt.

„Századik születésnapján Szeged a fogadott fiúnak kijáró szeretettel tisztelte Móra Ferenc élő emlékezetét” — olvashatjuk a szerző ajánlását. Tóth Béla különös vállalkozásba kezdett: korábbi műveiből ismert emlékeit kötötte-igazította csokorba a Móra-emlékekkel, hogy így a fiktív elemek az életrajz tényei közé illeszkedjen, élő és életközeli képet adjanak az íróról. Móra betűtsvényei a XX. század első harmadának magyar történelmi országtűzéről ágaznak el, hogy végül kiszélesedve, egy tiszta ember és egy kiváló művész finom arcát láthassuk meg az ösvények végén, ahol az utak összefutnak.

„... szeretnénk a róla való összes ismeretünknek olyan foglalatát adni, ami magában hordja az irodalomtörténet, a forrásgyűjtemények, a levelezések legfrissebb értékeit, a műfajok műveltségének kisajátítása nélkül, de a napilaptemetőkől is felbúvárolja írónak alakjának legfontosabb elemeit” — írja még ajánlásában Tóth Béla. Könyvének utolsó lapját behajtva, el kell hinnünk: megvalósította „szándékát, a vállalkozás sikerült. Sajátos műfajban Móra Ferenc emberi alakjának olyan elemeit állítja elélni — vonzó, izgalmas megközelítésben, helyenként sodró erejű részletekkel —, amelyek teljesen méltók Szeged nagy írójához, a centenáriumi ünnepségsorozathoz. A városi tanácsnak pedig külön köszönet jár a mecenatúra e szép

új bizonyítékáért. Ezt a Mórát és így kell vállalni. D. L.

Ma, július 19-én, Móra Ferenc születésének 100. évfordulóján nagyszabású ünnepségsorozatot rendeznek Szegeden. Délelőtt 11 órakor a városi tanács dísztermében Papp Gyula, Szeged tanácselnöke köszönti az ünnepi tudományos ülés résztvevőit, majd dr. Tolnai Gábor akadémikus, a Móra Emléki Bizottság elnöke tart bevezetőt. A programban hét előadás hangzik el. Tóth Béla: Móra Szegedje; dr. Fazekas István: Életrajzi motívumok Móra témaválasztásában; dr. Földes Anna: Móra Ferenc, a publicista, dr. Madácsy László: Humor és tragikus valóság Móra egy regényében; dr. Nacsády József: Móra és a szegedi novellista hagyományok; dr. Orosz László: Móra Ferenc és Katona József; dr. Trogmayer Ottó: Móra Ferenc, a régész címmel tart előadást az emlékülésen.

A születésnapon koszorúzás megemlékezéseket is tartanak. Délután 3 órakor a Belvárosi temetőben Móra Ferenc sírjánál az írószövetség képviselői helyezik el a megemlékezés virágait. A Somogyi-könyvtár és a Móra Ferenc Múzeum munkatársai az író egykori munkahelye, a Közművelődési Palota előtti téren álló emlékműnél koszorúznak, 4 órakor a Dóm téri panteonban levő szobornál pedig a Kulturális Minisztérium, a városi pártbizottság és a városi tanács képviselői emlékeznek Szeged jeles írójára.

A Móra Ferenc Múzeumban ma délután 3 órakor ünnepélyes keretek között Móra Ferenc egykori bútoraitól, használati eszközeiből, tárgyaiból, korabeli dokumentumokból újonnan talált relikviákból emlékszobát nyitnak.

Leszámolás a kocsmában

Színes, szinkronizált, szovjet bűnügyi film. Írta: Nyikolaj Leonov. Fényképezte: Szergej Vronszkij. Rendezte: Alekszandr Fajncimmer. Főbb szereplők: Gennagyij Korolkov, Tamara Szjomina, Gelb Sztrizenov, Igor Vasziljev.



Jobb és hatásosabb társadalmi körítése soha nemelyen bűnügyi filmnek: a húszas évek közepének Moszkvája, színes, kavargó és eleven világ. Lecsúszott egzisztenciák, profi gengszterek, volt nemesek és tiszték, kisfűlű zsebtolvaj-halacska és nagyvárost látni akaró falusi libuskák.

A NEP-korszak levegőjének élénk, friss áramlata azonban sajna, elég gyorsan lesz fűlledt, erőszakolt, didaktizmustól és szerkesztési-lélektani balfogásoktól túlmelegített. Mert azt még az illúziókat tápláló igazságszolgáltatási tisztviselő sem igen hiheti, hogy egy kis létszámú, millió bajjal-gonddal, a fiatal állam összes tapasztalatlanságával küszködő rendőrség például fenegy gondoskodásában odaig megy, hogy még a pályaudvarra is kikíséri a jó útra tért, barátjánővel tisztességes állampolgári útnak induló volt zsebtolvajt. És hasonlók. A besúgók túl kifogástalanul működnek, minden „klappol”, a várható vég — a leszámolás — a film egynegyede után sejt-

hető. Minősége pláne: a bűnösök meghalnak, az igazság fenséges nyugalommal győz, és a végén mindenki akár énekelhetne is.

Persze, a mai krimidömping megszokott tucatjai között az efféle kifogások már szinte szóra sem érdemesek. Talán még az sem, hogy a néha kifejezetten vontatott cselekményszövés példás rendben koncentrálódik ama bizonyos kocsmába, a Pjatnyickaja utcai bűnbarlang köré, mégis lám-lám a valódi nagy leszámolás — egy igazi barlangban (pincében) játszódik le.

A jó zsánerfigurákat és a kissé túl romantikus főalakokat kitűnő színészek személyesítik meg, akik elég otthonosan mozognak a stílusosan sötét tónusú, éjszakai, homályos képekben. Ha valami valóban megfog(hatna) ebben a filmben, az a már említett atmoszféra. Hangulat — és más semmi? Ki tudja, de ezt a korszakot valahogy III. és Petrov halhatatlan ábrázolásában tudjuk igazán elképzelni. Így, ők nem krimit írtak belőle,

Domonkos László